

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Математика пәні арқылы оқушыларда сын тұрғысынан ойлау қабілеттерін қалыптастыру

ЖАРИЯЛАНДЫ
29.03.2025

ТІРЕК СӨЗДЕР
білім беру, логикалық ойлау,
математика, оқу процесі,
проблемаларды шешу, сын
тұрғысынан ойлау

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/177391/>

Жұмағұлов Әлижан Бақытжанұлы

Түркістан облысы, Жетісай ауданы, Асықата кенті
«№11”Жеңіс» мектеп-гимназия» КММ
математика пәні мұғалімі

Аннотация

Бұл мақалада математика пәні арқылы оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілеттерін дамыту мәселелері қарастырылады. Сын тұрғысынан ойлау – білім беру жүйесінде маңызды құзыреттіліктердің бірі болып табылады. Математика пәні логикалық ойлау, проблемаларды шешу, талдау және бағалау дағдыларын дамытуға мүмкіндік береді.

Түйін сөздер

математика, сын тұрғысынан ойлау, оқу процесі, білім беру, логикалық ойлау, проблемаларды шешу.

Кіріспе

Сын тұрғысынан ойлау – оқушылардың ақпаратты талдау, синтездеу және бағалау қабілетін дамытуға бағытталған процесс. Бүгінгі білім беру жүйесінде оқушылардың тек білім алуымен шектелмей, алған білімдерін практикалық жағынан қолдана білуі маңызды. Математика пәні – бұл логикалық және аналитикалық ойлауды талап ететін сала. Сондықтан, математика сабағында сын тұрғысынан ойлауды дамыту әдістерін қолдану – заманауи білім берудің бір бағыты болып табылады.

Негізгі бөлім

1. Сын тұрғысынан ойлаудың маңызы

Сын тұрғысынан ойлау – оқушылардың өз пікірін білдіру, аргументтер келтіру, альтернативаларды қарастыру және шешім қабылдау қабілеттерін дамытуға көмектеседі. Бұл процесс оқушыларға математикадағы теориялық білімдерін практикалық мәселелерді шешуде қолдануға мүмкіндік береді.

2. Математика сабағында сын тұрғысынан ойлауды дамыту әдістері

2.1. Проблемалық оқыту

Проблемалық оқыту – оқушыларға нақты мәселелерді шешуге мүмкіндік беретін әдіс. Мысалы, нақты өмірден алынған есептерді шешу барысында оқушылар өздерінің логикалық ойлауын дамытады.

2.2. Топтық жұмыс

Топтық жұмыс кезінде оқушылар бір-бірімен пікір алмасып, мәселелерді шешу жолдарын талқылайды. Бұл әдіс сын тұрғысынан ойлауды дамытуға, командалық жұмыс дағдыларын қалыптастыруға ықпал етеді.

2.3. Жобалық оқыту

Жобалық оқыту – оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға бағытталған. Оқушылар өздері таңдаған тақырып бойынша жобалар жасап, өз ойларын дәлелдеуге мүмкіндік алады. Математикалық жобалар жасау барысында оқушылар өз білімдерін тәжірибе жүзінде қолдана алады.

3. Оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін дамытудағы мұғалімнің рөлі

Мұғалімдер оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін дамытуда маңызды рөл атқарады. Олар оқушыларды әртүрлі тапсырмалар мен сұрақтар арқылы ойлануға, талдауға және шешім қабылдауға ынталандыруы тиіс. Мұғалімнің жетекшілігімен жүргізілген жұмыс оқушылардың өз білімін тиімді пайдалануына көмектеседі.

4. Математика сабағында сын тұрғысынан ойлауды бағалау

Оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін бағалау үшін әртүрлі әдістерді қолдануға болады. Олардың ішінде жазбаша жұмыстар, тесттер, топтық жобалар мен презентациялар бар. Бұл әдістер

оқушылардың математика пәніндегі білімі мен дағдыларын бағалауға мүмкіндік береді.

Қорытынды

Сын тұрғысынан ойлау қабілеттерін дамыту – білім беру жүйесінің маңызды аспектілерінің бірі. Математика пәні бұл қабілеттерді дамыту үшін тамаша алаң болып табылады. Оқушылардың логикалық, аналитикалық және критикалық ойлау дағдыларын дамыту мақсатында тиімді әдістер мен тәсілдерді қолдану қажет. Мұғалімдер мен оқушылардың бірлесе жұмыс істеуі арқылы математика пәнінде сын тұрғысынан ойлау қабілеттері қалыптасады.

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Бейсенбаева, Г. «Сын тұрғысынан ойлау — білім беру процесінің негізі». Алматы, 2018.
2. Әбілқасымова, Г. «Математика сабақтарында сын тұрғысынан ойлауды дамыту». Астана, 2020.
3. Нұрғалиева, А. «Жобалық оқыту әдістері». Алматы, 2019.
4. Мұқанов, С. «Проблемалық оқыту технологиялары». Шымкент, 2021.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.